

12P/253/31

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No. 

--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) .....

Serial No. of Answer Sheet .....

Day and Date .....

(Signature of Invigilator)

### INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only *blue/black ball-point pen* in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope.*
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only *OMR Answer Sheet* at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

**12P/253/31**

**No. of Questions : 150**

**प्रश्नों की संख्या : 150**

**Time : 2 Hours**

**Full Marks : 450**

**समय : 2 घण्टे**

**पूर्णाङ्क : 450**

**Note :** (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries 3 (Three) marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न 3 (तीन) अंक का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

**01.** पूर्णिमायाः तिथि संख्या का ?

(1) 1                      (2) 15                      (3) 30                      (4) 29

**02.** पञ्चाङ्गे उल्लिखिताः योगाः कति संख्याकाः भवन्ति ?

(1) 27                      (2) 28                      (3) 29                      (4) 30

**03.** शबलपक्षे प्रतिपदायाः पूर्वार्धे करणो भवति ?

(1) शकुनी                      (2) चतुष्पदः                      (3) नागः                      (4) किंस्तुघ्नः

12P/253/31

04. नक्षत्रक्रमे स्वातिनक्षत्रस्य संख्या का ?

- (1) 13                      (2) 14                      (3) 15                      (4) 16

05. सूर्यस्य उच्चराशिः भवति।

- (1) मेषः                      (2) वृषः                      (3) मिथुनः                      (4) कर्कः

06. एकस्मिन् राशौ कियन्मिताः कलाः भवन्ति ?

- (1) 30                      (2) 600                      (3) 60                      (4) 1800

07. द्वादशराशिषु द्रेष्काणाः भवन्ति ?

- (1) 3                      (2) 60                      (3) 36                      (4) 30

08. मिथुनराशौ पञ्चमनवांश कस्य ?

- (1) मकरराशेः                      (2) कुम्भराशेः                      (3) वृश्चिकराशेः                      (4) वृषराशेः

09. मेषराशिः कस्य ग्रहस्य नीचः ?

- (1) बुधस्य                      (2) गुरोः                      (3) शुक्रस्य                      (4) शनेः

10. नैसर्गिकमैत्री विचारे सूर्यस्य समः कः ?

- (1) शुक्रः                      (2) बुधः                      (3) चन्द्रः                      (4) शनिः

11. पञ्चमभावस्य स्थिरकारकः भवति।

- (1) बुधः                      (2) शुक्रः                      (3) सूर्यः                      (4) गुरुः

12. लघुजातकम् केन रचितम् ?  
 (1) पाराशरेण (2) लल्लेन (3) वराहमिहिरेण (4) कालिदासेन
13. चरकरणानां संख्या भवति।  
 (1) सप्त (2) अष्ट (3) नव (4) एकादश
14. मृगशीर्षनक्षत्रोत्पन्नस्य विंशोत्तरीदशा कस्य ग्रहस्य भवति ?  
 (1) सूर्यस्य (2) चन्द्रस्य (3) भौमस्य (4) बुधस्य
15. रोहिणीनक्षत्रे जायमानस्य अष्टोत्तरीदशा कस्य ग्रहस्य ?  
 (1) सूर्यस्य (2) शुक्रस्य (3) चन्द्रस्य (4) बुधस्य
16. भारतीयमानकसमयनिर्धारणं कियन्मिते रेखांशे वर्तते ?  
 (1)  $75^{\circ}$  (2)  $80^{\circ}$  (3)  $82^{\circ}/30'$  (4)  $90^{\circ}/30'$
17. विंशोत्तरीदशायां शनेः वर्षाणि कियन्मितानि ?  
 (1) 17 (2) 18 (3) 19 (4) 20
18. अधोलिखितराशिषु द्विस्वभावराशिः कः ?  
 (1) तुला (2) मेषः (3) कर्कः (4) धनुः
19. रमेशस्य कः राशिः ?  
 (1) सिंह (2) कन्या (3) तुला (4) वृश्चिकः

12P/253/31

20. भौमस्य उच्चराशिः कः ?

- (1) मेषः (2) कर्कः (3) मकरः (4) वृश्चिकः

21. कालपुरुषस्यांगेषु हृदयस्थराशिः कः ?

- (1) मिथुनः (2) कर्कः (3) सिंहः (4) कन्या

22. पुरुष संज्ञकः राशिः कोऽस्ति ?

- (1) वृषः (2) कर्कः (3) सिंहः (4) कन्या

23. मानराशिः अस्ति।

- (1) द्विपदः (2) चतुष्पदः (3) सरीसृपः (4) जलचरः

24. त्रिकोणशब्देन कस्य भावस्य बोधः भवति ?

- (1) तृतीयस्य (2) पञ्चमस्य (3) नवमस्य (4) दशमस्य

25. आपोल्कीमस्थानानि सन्ति।

- (1) 1, 4, 7, 10 स्थानानि (2) 3, 6, 9, 12 स्थानानि  
(3) 2, 4, 6, 8 स्थानानि (4) 1, 5, 9, 10 स्थानानि

26. आग्नेयकोणस्य स्वामी अस्ति।

- (1) शुक्रः (2) भौमः (3) शनिः (4) बुधः

27. चतुर्थाष्टमस्थानयोः कस्य पूर्णदृष्टिः भवति ?

- (1) शनेः (2) भौमस्य (3) गुरोः (4) बुधस्य

28. चन्द्रकुण्डल्यां द्वितीयद्वादशस्थाने प्रहरिके स्तः। तदा अस्ययोगस्य नाम किम् ?  
 (1) सुनफा (2) अनफा (3) दुरुधरा (4) केमदुम
29. पातालशब्दः कस्य भावस्य बोधकः ?  
 (1) तृतीयस्य (2) चतुर्थस्य (3) पञ्चमस्य (4) अष्टमस्य
30. षट्पञ्चाशिकाग्रन्थस्य रचयिता अस्ति।  
 (1) पृथुयशः (2) महादेवः (3) नीलकण्ठः (4) वराहमिहिरः
31. एकस्मिन् नक्षत्रे चन्द्रः चलति ।  
 (1) 30° (2) 130' (3) 800' (4) 1800'
32. लग्नम् भवति ।  
 (1) पूर्वापरक्रान्तिवृत्तयोः सम्पातः (2) क्षितिजोन्मण्डलयोः सम्पातः  
 (3) क्षितिजक्रान्तिवृत्तयोः सम्पातः (4) पूर्वापरयाम्योत्तरवृत्तयोः सम्पातः
33. मुन्थायाः दैनिकगतिरास्ति :  
 (1) 5' (2) 30' (3) 2' 130' (4) 15'
34. कक्षाक्रमाद् गुरोः कक्षा स्थिताऽस्ति :  
 (1) भौमादधः (2) शनेरुर्ध्वम् (3) शनेरधः (4) बुधादधः
35. ध्रुवस्थानपृष्ठीयकेन्द्रात् स्पष्टभूपरिधिर्निर्मर्यिते।  
 (1) नवत्यंशैः (2) द्युज्याचापांशैः (3) अक्षांशैः (4) लम्बांशैः

12P/253/31

36. पूर्वापरवृत्तस्य पृष्ठीकेन्द्रमस्ति।

- (1) ध्रुवस्थानम् (2) समस्थानम् (3) कदम्बस्थानम् (4) पूर्वस्वस्तिकम्

37. शंकुः भवति।

- (1) नतांशानां ज्या (2) उन्नतांशानां ज्या (3) पलांशानां ज्या (4) भुजांशानां ज्या

38. दृग्ज्या भवति :

- (1) दिगंशानां ज्या (2) उन्नतांशानां ज्या (3) नतांशानां ज्या (4) अक्षांशानां ज्या

39. द्वयोः वृत्तयोः सम्पातयोरन्तरम् कियन्मितम् ?

- (1)  $360^\circ$  अंशात्मकम् (2)  $180^\circ$  अंशात्मकम्  
(3)  $720^\circ$  अंशात्मकम् (4)  $90^\circ$  अंशात्मकम्

40. विषुवदिने मध्याह्न काले शङ्कोच्छाया भवति।

- (1) छाया (2) रेखा (3) पलभा (4) अक्षज्या

41. कस्मिन् प्रश्नलग्ने गमागमौ न स्तः ?

- (1) मेषलग्ने (2) वृषलग्ने (3) मिथुनलग्ने (4) कर्कलग्ने

42. राशयः राशीन् पश्यन्ति ।

- (1) ताजिकमतेन (2) जातकमतेन (3) जैमिनिमतेन (4) केतकीमतेन

43. दार शब्देन संख्याबोधः जायते।

- (1) 82 (2) 28 (3) 208 (4) 802

44. अर्गलायोगः भवति।  
 (1) चतुर्थ-द्वितीयैकादशस्थानास्थितेषुग्रहेषु (2) तृतीय-पञ्चम-नवमस्थानस्थितेषु ग्रहेषु  
 (3) केन्द्रस्थानस्थितेषु ग्रहेषु (4) त्रिकोणस्थितेषु ग्रहेषु
45. कस्मिन् प्रश्नलग्ने गमागमौ सद्योभवतः ?  
 (1) सिंह (2) कन्या (3) कर्क (4) धनुः
46. हिबुकः कस्य भावस्य संज्ञाऽस्ति ?  
 (1) प्रथमभावस्य (2) द्वितीयभावस्य (3) तृतीयभावस्य (4) चतुर्थभावस्य
47. विषमराशिषु सप्तमांशगणना भवति।  
 (1) पञ्चमराशितः (2) नवमराशितः (3) निजराशितः (4) सप्तराशितः
48. भयातभभोगाभ्यां कस्य साधनं भवति ?  
 (1) सूर्यस्य (2) चन्द्रस्य (3) बुधस्य (4) भौमस्य
49. अमात्यकारकः ग्रहः कः ?  
 (1) भ्रातृकारकग्रहान्यूनः (2) भ्रातृकारकग्रहादधिकः  
 (3) अमात्यकारकग्रहादधिकः (4) मातृकारकग्रहादधिकः
50. गुलिकेष्टसाधने दिनमानं कया संख्यया विभज्यते ?  
 (1) 4 (2) 10 (3) 8 (4) 12



12P/253/31

51. लग्नहोरालग्नाभ्यामायुः निर्णयते।

- (1) सत्याचार्यमतेन (2) पाराशरमतेन (3) ताजिकमतेन (4) जैमिनिमतेन

52. आर शब्देन कस्य ग्रहस्य बोधो जायते ?

- (1) भौमस्य (2) राहोः (3) सूर्यस्य (4) शनेः

53. ग्रहेषु दुर्बलमः ग्रहोऽस्ति।

- (1) बुधः (2) शनिः (3) भौमः (4) सूर्यः

54. धर्मशब्दः कस्य भावस्य बोधकः ?

- (1) लग्नस्य (2) पञ्चमभावस्य (3) नवमभावस्य (4) दशमभावस्य

55. केन ग्रहेण गणेशे भक्तिर्भवति ?

- (1) शुक्रेण (2) जीवेन (3) कुजेन (4) केतुना

56. कटपयवर्गभवैरित्यादिवर्णैरवगम्याः भवन्ति।

- (1) राशयः (2) ग्रहाः (3) वर्णाः (4) जातयः

57. एकस्मिन् वृत्ते पदसंख्या भवति।

- (1) एकः (2) द्वौ (3) त्रयः (4) चत्वारः

58. राशिस्वामिनो राशितः तृतीयस्थितेचरदशा भवति।

- (1) एकवर्षात्मिका (2) वर्षद्वयात्मिका (3) त्रिवर्षात्मिका (4) चतुर्वर्षात्मिका

59. द्वादशांशानां गणना भवति।

- |                    |                      |
|--------------------|----------------------|
| (1) समसंख्यकराशितः | (2) विषमसंख्यकराशितः |
| (3) स्वराशितः      | (4) द्वादशराशितः     |

60. त्रिराशिपतेः कुत्रोपयोगः क्रियते ?

- |                    |                      |                   |                    |
|--------------------|----------------------|-------------------|--------------------|
| (1) जन्मकुण्डल्यां | (2) प्रश्नकुण्डल्यां | (3) वर्षेशनिर्णये | (4) वर्षकुण्डल्यां |
|--------------------|----------------------|-------------------|--------------------|

61. मुन्थासाधनं भवति।

- |                        |                         |
|------------------------|-------------------------|
| (1) पञ्चाङ्गनिर्माणे   | (2) जन्मपत्रिकानिर्माणे |
| (3) प्रश्नलग्ननिर्माणे | (4) वर्षपत्रिकानिर्माणे |

62. कारकांशस्थे राहुयुते सूर्ये निधनं भवति।

- |            |              |           |                |
|------------|--------------|-----------|----------------|
| (1) पतनात् | (2) पाषाणात् | (3) जलात् | (4) सर्पदशनात् |
|------------|--------------|-----------|----------------|

63. जैमिनि मतेन मेष चरराशेः सम्मुखराशिर्भवति।

- |          |            |          |              |
|----------|------------|----------|--------------|
| (1) वृषः | (2) मिथुनः | (3) तुला | (4) वृश्चिकः |
|----------|------------|----------|--------------|

64. केतोः नवमस्थार्गलायाः बाधकः ग्रहः कथ्यते।

- |               |               |              |               |
|---------------|---------------|--------------|---------------|
| (1) तृतीयस्थः | (2) पञ्चमस्थः | (3) षष्ठस्थः | (4) सप्तमस्थः |
|---------------|---------------|--------------|---------------|

65. अङ्कगणनायां “दिनेश” शब्देन किं गृह्यते ?

- |           |              |              |              |
|-----------|--------------|--------------|--------------|
| (1) धनेशः | (2) पञ्चमेशः | (3) अष्टमेशः | (4) भाग्येशः |
|-----------|--------------|--------------|--------------|

66. आत्मकारकांशाद् द्वादशभावस्थे कैवल्यं भवति।

- |            |          |          |          |
|------------|----------|----------|----------|
| (1) सूर्ये | (2) भौमे | (3) गुरौ | (4) केतौ |
|------------|----------|----------|----------|

12P/253/31

67. "पदम्" शब्देन किं ज्ञायते ?

- (1) स्थानम् (2) राशिः (3) आरूढम् (4) अधिपतिः

68. जैमिनिसूत्रे "द" वर्णेन संख्या ज्ञायते।

- (1) 3 (2) 5 (3) 8 (4) 9

69. गुरुकुण्डल्यां सर्वप्रथमं कस्य ग्रहस्य स्थापना भवति ?

- (1) भौमः (2) रविः (3) शुक्रः (4) शनिः

70. प्रत्येकार्द्ध्यामेशे कति दण्डेशाः भवन्ति ?

- (1) एकः (2) द्वौ (3) त्रयः (4) चत्वारः

71. रविवासरे दिवा प्रथमार्द्ध्यामेशे प्रथमदण्डेशो भवति ।

- (1) रविः (2) राहुः (3) बुधः (4) चन्द्रः

72. बुधवासरे रात्रौ तृतीयार्द्ध्यामे चतुर्थदण्डेशः कः भवति ?

- (1) चन्द्रः (2) बुधः (3) सूर्यः (4) शुक्रः

73. जन्मतः कतिवर्षाणि यावत् अरिष्टविचारः करणीयः ?

- (1) 6 (2) 8 (3) 24 (4) 28

74. यस्माद् ग्रहात् तृतीयस्थाने सूर्यः स्यात्, तस्य संज्ञा का ?

- (1) समः (2) मन्दः (3) वक्रः (4) कुटिलः

75. कृत्तिकानक्षत्रोत्पन्नस्य केतुपताकीचक्रानुसारेण प्रथमदशापतिः कः भवति ?

- (1) भौमः (2) शुक्रः (3) सूर्यः (4) बुधः

76. केतुकुण्डल्यां केतोः स्थापना कतिवारं भवति ?

- (1) 2 (2) 5 (3) 4 (4) 3

77. मन्दशब्देन किमवगम्यते ?

- (1) भौमः (2) शनिः (3) क्षीणः (4) कान्तिहीनः

78. शूलशब्दः कस्यवाचकः ?

- (1) षष्ठभावस्य (2) अष्टमभावस्य (3) एकादशभावस्य (4) व्ययभावस्य

79. चरसंज्ञको भवति ?

- (1) मेषः (2) मिथुनः (3) वृषः (4) वृश्चिकः

80. रिपु शब्दः कस्य भावस्य वाचकः ?

- (1) चतुर्थभावस्य (2) अष्टमभावस्य (3) एकादशभावस्य (4) द्वादशभावस्य

81. "पञ्चस्वराः" ग्रन्थस्य रचयिता कः ?

- (1) कालिदासः (2) मुनीश्वरः (3) प्रजापतिदासः (4) वैद्यनाथः

82. "उत्तरकालामृतम्" अनेन रचितः।

- (1) भास्कराचार्येण (2) कालिदासेन (3) वराहमिहिरेण (4) कल्याणवर्मणा

83. कतिवर्षाणि यावत् आयुर्दायं न चिन्तयेत् ?

- (1) दशवर्षाणियावत् (2) पञ्चदशवर्षाणि यावत्  
(3) विंशतिवर्षाणि यावत् (4) चतुर्विंशतिवर्षाणियावत्

12P/253/31

84. त्रिपताकीचक्रस्योपयोगः कुत्र भवति ?

- (1) विवाहे (2) अरिष्टविचारं (3) गृहप्रवेशे (4) गृहारम्भे

85. त्रिपताकीचक्रे कतिसंख्यकाः रेखाः भवन्ति ?

- (1) 6 (2) 12 (3) 18 (4) 24

86. सौम्यग्रहे मित्रभेस्थिते सति तस्य बलं भवति।

- (1) पूर्ण (2) अर्ध (3) पादोनं (4) पादं

87. मध्यममानेन राहुराशिभोगकालो भवति।

- (1) वर्षमेकमितः (2) सार्धवर्षमितः (3) षड्मासात्मकः (4) सप्तमासात्मकः

88. चरराशिषु वर्गोत्तमः नवांशः कतमः ?

- (1) प्रथमः (2) चतुर्थः (3) पञ्चमः (4) नवमः

89. तृतीयदशमस्थाने पूर्णदृष्ट्या पश्यति।

- (1) रविः (2) गुरुः (3) भौमः (4) शनिः

90. एकस्मिन् दिने अर्धयात्राः भवन्ति।

- (1) 4 (2) 6 (3) 8 (4) 10

91. क्षितिजाहोरात्रवृत्तसम्पातद्वयगतसूत्रं किम् ?

- (1) उदयास्तसूत्रम् (2) ध्रुवसूत्रम् (3) समसूत्रम् (4) व्याससूत्रम्

92. आयुर्दायविचारः कतिविधः ?

- (1) एकविधः (2) द्विविधः (3) त्रिविधः (4) चतुर्विधः

93. व्यये सप्रहे ग्रहदृष्टे को भवति ?

- (1) श्रीमन्तः (2) दरिद्रः (3) विद्वान् (4) सामान्यः

94. क्रान्तिवृत्तस्य पृष्ठीय केन्द्रं भवति।

- (1) समस्थानम् (2) कदम्बस्थानम् (3) ध्रुवस्थानम् (4) रवमध्यम्

95. पूर्वापरस्वास्तिकगतसूत्रस्य नाम किम् ?

- (1) ऊर्ध्वाधरसूत्रम् (2) पूर्वापरसूत्रम् (3) याम्योत्तरसूत्रम् (4) उदयास्तसूत्रम्

96. ग्रहगतध्रुवप्रोतवृत्ते ग्रहाद् नाडीवृत्तावधिः भवन्ति।

- (1) क्रान्त्यंशाः (2) भुजांशाः (3) विषुवांशाः (4) चरांशाः

97. अक्षांशाः कुत्र भवन्ति ?

- (1) पूर्वापरवृत्ते (2) याम्योत्तरवृत्ते (3) क्षितिजवृत्ते (4) नाडीवृत्ते

98. सूर्यः कस्मिन् वृत्ते भ्रमति ?

- (1) पूर्वापरवृत्ते (2) नाडीवृत्ते (3) क्रान्तिवृत्ते (4) अहोरात्रवृत्ते

99. अक्षांशो नवत्यंशाः भवन्ति।

- (1) लम्बांशाः (2) क्रान्त्यंशाः (3) भुजांशाः (4) घुज्याचापांशाः

12P/253/31

100. रवमध्यान्नवत्येन विहितवृत्तस्य नाम किम् ?

- (1) क्षितिजवृत्तम् (2) पूर्वापरवृत्तम् (3) नाडीवृत्तम् (4) याम्योत्तरवृत्तम्

101. सूर्यादधिकगतिकः ग्रहोऽस्ति।

- (1) भौमः (2) गुरुः (3) शनिः (4) शुक्रः

102. ध्रुवात् लम्बांशत्रिज्ययानिर्मितं किम् ?

- (1) अहोरात्रवृत्तम् (2) महद्वृत्तम् (3) स्फुटभूपरिधिः (4) भूमध्यपरिधिः

103. भुवः मध्यरेखाऽस्ति।

- (1) पूर्वापरा (2) याम्योत्तरा (3) कोणगता (4) ऊर्ध्वाधरा

104. भूपरिधिमानं भवति।

- (1) 4967 योजनात्मकम् (2) 5000 योजनात्मकम्  
(3) 800 योजनात्मकम् (4) 4968 योजनात्मकम्

105. देशान्तरं भवति ।

- (1) याम्योत्तरम् (2) पूर्वापरम् (3) कोणगम् (4) ऊर्ध्वाधरम्

106. सूर्यस्योत्तरायणं भवति ।

- (1) मेषादिषड्राशिपर्यन्तम् (2) तुलादिषड्राशिपर्यन्तम्  
(3) कर्कादिषड्राशिपर्यन्तम् (4) मकरादिषड्राशिपर्यन्तम्

107. मध्याह्नकाले शङ्कोच्छाया पलभा कदा भवति ?

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (1) सायनमेषादिगते रवौ  | (2) सायनमकरादिगे रवौ   |
| (3) निरयणमेषादिगते रवौ | (4) निरयणकर्कादिगे रवौ |

108. वेदाङ्गेषु ज्योतिषमस्ति।

- |           |             |           |            |
|-----------|-------------|-----------|------------|
| (1) मुखम् | (2) नेत्रम् | (3) पादम् | (4) नासिका |
|-----------|-------------|-----------|------------|

109. ज्योतिषशास्त्रस्य स्कन्धाः सन्ति।

- |           |             |         |          |
|-----------|-------------|---------|----------|
| (1) त्रयः | (2) चत्वारः | (3) षट् | (4) सप्त |
|-----------|-------------|---------|----------|

110. समस्तुभुवनानामाधारोऽस्ति।

- |            |            |            |          |
|------------|------------|------------|----------|
| (1) पृथिवी | (2) सूर्यः | (3) ब्रह्म | (4) कालः |
|------------|------------|------------|----------|

111. एकराशिस्वामी ग्रहः कः ?

- |             |          |            |           |
|-------------|----------|------------|-----------|
| (1) चन्द्रः | (2) बुधः | (3) शुक्रः | (4) गुरुः |
|-------------|----------|------------|-----------|

112. एकस्मिन् चान्द्रमासे तिथयो भवन्ति।

- |            |              |                 |                  |
|------------|--------------|-----------------|------------------|
| (1) पञ्चदश | (2) त्रिंशत् | (3) पञ्चविंशतिः | (4) एकोनत्रिंशत् |
|------------|--------------|-----------------|------------------|

113. वृष्टिज्ञानं केन भवति ?

- |                     |                    |                   |                        |
|---------------------|--------------------|-------------------|------------------------|
| (1) संहिताशास्त्रेण | (2) ताजिकशास्त्रेण | (3) जातकशास्त्रेण | (4) सिद्धान्तशास्त्रेण |
|---------------------|--------------------|-------------------|------------------------|

114. पत्नीविचारो भवति।

- |                |                 |               |                |
|----------------|-----------------|---------------|----------------|
| (1) तृतीयभावेन | (2) चतुर्थभावेन | (3) षष्ठभावेन | (4) सप्तमभावेन |
|----------------|-----------------|---------------|----------------|



12P/253/31

115. पञ्चमभावेन ज्ञायते।

- (1) धनम् (2) स्वास्थ्यम् (3) विद्या (4) पत्नी

116. शुक्रस्य शत्रू स्तः।

- (1) शनिबुधौ (2) गुरुभौमौ (3) रविचन्द्रौ (4) रविभौमौ

117. लङ्कोदयाः भवन्ति।

- (1) घट्यात्मकाः (2) पलात्मकाः (3) अंशात्मकाः (4) दिनात्मकाः

118. राशीनां निवेशक्रमोऽस्ति।

- (1) पश्चिमतः पूर्वदिशि (2) पूर्वतः पश्चिमदिशि  
(3) उत्तरतः दक्षिणदिशि (4) दक्षिणत उत्तरदिशि

119. एकस्मिन् राशौ कियन्मिताः विकलाः भवन्ति ?

- (1) 18000 (2) 108000 (3) 180000 (4) 1800

120. एकस्मिन् राशौ होरा संख्या भवति।

- (1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 5

121. राशेः षोडशांशस्यमानमस्ति।

- (1)  $2^{\circ}/20'/4''$  (2)  $1^{\circ}/52'/30''$  (3)  $1^{\circ}/50'/20''$  (4)  $1^{\circ}/45'/16''$

122. वृश्चिकराशिः कस्य ग्रहस्य नीचः।

- (1) सूर्यस्य (2) भौमस्य (3) चन्द्रस्य (4) बुधस्य

123. बृहस्पतेः नीचराशिः कः।

- (1) धनुः (2) मकरः (3) कुम्भः (4) मीनः

124. गुर्जरप्रान्ते ग्राह्या दशाऽस्ति।

- (1) अष्टोत्तरी (2) विंशोत्तरी (3) योगिनी (4) अन्या

125. विंशोत्तरीमतेन चन्द्रमहादशायां शुक्रस्यान्तर्दशा भवति।

- (1) दशमासात्मिका (2) विंशतिमासात्मिका  
(3) त्रिंशत्मासात्मिका (4) पञ्चविंशतिमासात्मिका

126. विंशोत्तरीमतेन केतोः दशावर्षाणि भवन्ति।

- (1) 18 (2) 20 (3) 6 (4) 7

127. अष्टोत्तरीमतेन पुष्यनक्षत्रोत्पन्नस्य जन्मः कस्यग्रहस्य दशायां भवति ?

- (1) सूर्यस्य (2) चन्द्रस्य (3) भौमस्य (4) बुधस्य

128. अष्टोत्तरीमतेन गुरोः दशावर्षाणि सन्ति।

- (1) 16 (2) 17 (3) 19 (4) 20

129. योगिनीदशायां सिद्धादशायाः वर्षाणि सन्ति।

- (1) 5 (2) 6 (3) 7 (4) 8

130. योगिनीदशाक्रमे भ्रामरीदशाक्रमः कतमः ?

- (1) 3 (2) 6 (3) 5 (4) 4

12P/253/31

131. बालाघवस्थानां संख्या का ?

- (1) 3 (2) 4 (3) 5 (4) 6

132. मुन्थाविचारः क्रियते।

- (1) जन्मपत्रिकायाम् (2) आयुनिर्णये (3) संहिताग्रन्थे (4) ताजिकशास्त्रे

133. धनुराशिवर्षलग्ने त्रिराशिपतिः कः ?

- (1) शनिः (2) कुजः (3) चन्द्रः (4) गुरुः

134. ताजिकमतेन ग्रहाणां विंशोपकबलविचारे उच्चराशिस्थितस्य बलं भवति।

- (1) 30 (2) 20 (3) 15 (4) 10

135. पात्यायिनीदशायाः विचारः कुत्र भवति ?

- (1) वर्षपत्रिकायाम् (2) जन्मपत्रिकायाम् (3) प्रश्नकुण्डल्याम् (4) विवाहलग्ने

136. "चतुरस्र" शब्दः कयोर्भावयोर्वाचकः ?

- (1) षष्ठसप्तमयोः (2) अष्टमचतुर्थभावयोः  
(3) लग्नचतुर्थभावयोः (4) सप्तमदशमभावयोः

137. वेश्म शब्दः कस्यभावस्य वाचकः ?

- (1) चतुर्थभावस्य (2) पञ्चमभावस्य (3) तृतीयभावस्य (4) दशमभावस्य

138. गुरोः मूलत्रिकोणराशिर्वर्तते।

- (1) धनुः (2) मीनः (3) कर्कः (4) मकरः

139. यजुर्वेदस्याधिपतिः कः ?

- (1) बुधः (2) शुक्रः (3) भौमः (4) गुरुः

140. शूद्राणामधिपतिः ग्रहोऽस्ति।

- (1) बुधः (2) गुरुः (3) शुक्रः (4) शनिः

141. उपसूतिकासंख्या ज्ञायते।

- (1) शशिलग्नान्तरसंस्थैः ग्रहैः (2) लग्नचतुर्थान्तरसंस्थैः ग्रहैः  
(3) मेषादिषड्राशिस्थितैः ग्रहैः (4) तुलादिषड्राशिस्थितैः ग्रहैः

142. अरिष्टयोग जायते।

- (1) लग्नस्थितेन चन्द्रेण (2) चतुर्थभावस्थितेन चन्द्रेण  
(3) अष्टमस्थेन चन्द्रेण (4) नवमस्थितेन चन्द्रेण

143. चतुरादिभिरेकस्थैः योगः जायते।

- (1) शुभयोगः (2) बन्ध्यायोगः (3) प्रब्रज्यायोगः (4) धनीयोगः

144. सर्वेग्रहाः चरराशिषु स्थिताःस्युः तदा योगो भवति।

- (1) रज्जुयोगः (2) मुसल योगः (3) नलयोगः (4) गोलयोगः

145. भारतीयकुण्डलीविज्ञानग्रन्थः केन रचितः ?

- (1) पं० सुधाकर द्विवेदिना (2) मीठालाल ओझा महोदयेन  
(3) श्रीकृष्णचन्द्र द्विवेदिना (4) रामचन्द्रपाण्डेयमहोदयेन

12P/253/31

146. राशिगणनायां तुलाराशेः संख्याऽस्ति।

- (1) पञ्च (2) सप्त (3) चतुर्थः (4) दशमः

147. अनुराधा नक्षत्रस्य राशिः कः ?

- (1) वृषः (2) सिंह (3) मकरः (4) वृश्चिकः

148. देवदत्तस्य राशिर्भवति।

- (1) मिथुनः (2) मीनः (3) कुम्भः (4) कर्कः

149. नक्षत्रगणनायां मूलनक्षत्रस्य क्रमोऽस्ति।

- (1) 17 (2) 18 (3) 19 (4) 20

150. दिनमानं कदा वर्धते ?

- (1) शरद ऋतौ (2) ग्रीष्मर्तौ (3) हेमन्तर्तौ (4) वर्षाऋतौ

## अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जावेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।